

nes, qui de facto non salvantur : sed etiam probat secundam, circa nullum illorum talem voluntatem habuisse. Quia ostensum supra est circa omnes homines lapsos, nullo excepto, habuisse Deum illam voluntatem salvandi unumquemque ex parte sua, non obstante originali peccato : ergo hæc voluntas non admittit aliam circa aliquem : ergo circa neminem omnino habuit Deus voluisset non admittere aliquos ad regnum post prævisum originale peccatum, ergo habuisset illam voluntatem in pœnam originalis peccati prævisi : nam talis voluntas dicitur esse ex justitia vindicativa, et ideo ponitur post peccatum originale prævisum, et non antea. Illud autem non potest esse universaliter verum, quia multi reprobi non ejiciuntur a Regno propter peccatum originale, ut constat de omnibus illis, quibus in hac vita originale peccatum remittitur, qui propter illud non puniuntur, præsertim pœna æterna vitæ futuræ : ergo circa illos non potuit Deus habere voluntatem illam punitivam. Nam quod in tempore non sit, nec Deus ab æterno efficaciter illud voluit : alias divina voluntas absoluta non impleretur, quod repugnat.

14. *Objectio.* — *Respondetur.* — Dices, aliqui damnantur propter solum originale peccatum: ergo saltem illi potuerunt in illo signo excludi. Respondetur negando consequentiam : quia illud peccatum, ut præcise contractum, nunquam est in tempore sufficiens ratio privationis beatitudinis in perpetuum, sed ut durans in homine usque ad mortem ejus : ergo propter illud ut sic prævisum, non habuit Deus talem voluntatem. Alias ex vi illius voluntatis obligaretur Deus ad impediendum ne tale peccatum tolleretur ab illis hominibus, et procurandum ut duraret usque ad mortem. Unde illam etiam durationem virtute Deus voluisset per talem voluntatem, quæ omnia absurda sunt, et a fortiori hoc ipsum constabit ex sequente assertionem.

15. *Tertia assertio.* — *Probatur.* — Dico tertio, Deus ex se et voluntate simplici non appetivit aliquem hominem privare æterna gloria, etiam post prævisum originale peccatum. Hæc assertio est contra tertiam opinionem, et licet non videatur tam certa assertio, sicut præcedentes, quia theologi, de illa non ita expresse loquuntur : mihi tamen omnino vera videtur et eadem proportionem sequi ex positivis fundamentis. Primo quia cum illo affectu Dei salvandi omnes et singulos, quantum est ex se, quod Chrysostomus etiam ardens desiderium appellavit, cum hoc (inquam) repugnat

non tantum voluntas absoluta, sed etiam simile desiderium contrarium, seu contrarii objecti, quando utrumque habetur stante eadem cognitione et eisdem causis et rationibus. Maxime cum supra dixerimus, hoc desiderium salutis non esse in Deo qualemcumque complacentiam, sed veram prosecutionem per modum intentionis, quoad hoc efficacis, ut obliget Deum ad danda media ex se sufficientia : ergo fieri non potest, ut Deus simul et ex se habeat similem intentionem circa contrarium malum ejusdem personæ. Unde auctores illius tertie opinionis ideo ponunt in Deo hoc desiderium damnationis aliorum, præsertim parvulorum, propter solum originale peccatum, quia putant, Deum non habuisse desiderium salutis eorum, neque ulla media sufficientia eis contulisse. Veruntamen quam est falsum hoc fundamentum, ut supra ostendi, tam falsum est, Deum habuisse tale desiderium damnationis illorum hominum.

16. *Corroboratur.* — Et confirmatur, nam si qua esset ratio ponendi hunc actum in Deo, maxime quia in tempore multi de facto impediuntur, ne obtinere possint remedium originalis peccati. At hinc nullum argumentum sumitur, quia non est necesse, imo nec credibile, quod tale impedimentum proveniat ex directa intentione Dei hoc procurantis, ne tales homines consequantur remissionem peccati originalis. Alioquin Deo tribuendum esset impedimentum salutis ut sic, et duratio perpetua in statu peccati, non solum ut permittenti, sed etiam ut procuranti, quod mihi videtur absurdissimum et contra illas generales regulas : *Perditio tua ex te, tantummodo ex me auxilium tuum.* Et quod : *Deus neminem deserit, donec deseratur.*

17. Nec refert, quod tale impedimentum sæpe proveniat ex effectu per se bono inculpabili, quem effectum Deus non tantum permittit, sed etiam vult. Nam, licet hoc possit esse verum de illo effectu per se considerato, vel in ordine ad alios fines universi : tamen ut est impedimentum salutis et remissionis peccati, seu, quod idem est, ut est occasio durationis in statu peccati, sic tantum est permissus, quia involvit aliquo modo malitiam culpæ. Tandem, si Deus haberet talem effectum, frustra diceremus esse simplicem et non absolutam voluntatem. Tum quia nec virtute, nec formaliter includeret conditionem, nulla enim assignari potest : tum etiam, quia ex vi illius dicitur Deus applicare media, quibus infallibiliter talis homo non salvetur, quod est

signum absolute voluntatis : si ergo hanc non habet, nec simplicem effectum, aut desiderium habet.

18. *Ad argumenta.* — Fundamenta secundæ et tertie opinionis soluta sunt ex dictis. Ad respondendum autem fundamentis primæ opinionis, oportet explicare, quem actum voluntatis habuerit DEUS circa reprobos in illo signo, quod in sequente capite melius præstabimus.

CAPUT IV.

QUI ACTUS DIVINI INTELLECTUS, VEL VOLUNTATIS IN REPROBATIONE INTERVENIANT.

1. *Terminus reprobationis est aliquod malum.* — *Duplex malum, scilicet, culpæ et pœnæ.* — *Duo certa stabiliuntur.* — Reprobationis terminus est aliquod malum hominis, qui reprobatur : nam inter alia in hoc distinguitur reprobatio a prædestinatione, quod illa in bonum, hæc in malum terminatur. Sicut autem prædestinatio proprie sumpta solum est ad supernaturale bonum, ita reprobatio dicitur in ordine ad malum illi oppositum : et ideo utraque censetur pertinere ad ordinem providentiæ supernaturalis : prædestinatio quidem ut perficiens, et quasi complens illum ordinem, reprobatio vero ut deficiens ab illo in objecto, seu termino suo. Quo fit, ut hic solum agendum sit de actibus intellectus et voluntatis DEI, qui versantur circa malum ipsius reprobi : nam de actibus, per quos vult illi bonum, jam dictum est libro præcedente. Duplex autem est hoc malum, scilicet, culpæ et pœnæ, de quibus duo tanquam certa supponenda sunt. Primum est, ante omnem actum voluntatis divinæ antecedere præscientiam utriusque mali, et ut possibilis, et ut futuri sub conditione. Præscit enim Deus omnem culpam, quam reprobos commissurus est, si in hac, vel illa occasione libertati suæ permittatur absque alia specialiori gratia, et consequenter etiam præscit durationem illius culpæ, et pœnam ex illa consequendam, si talis etiam conditio permittatur. Tamen hæc tota præscientia non pertinet intrinsece ad reprobationem, nam similem habet Deus de multis prædestinatis, solum ergo ad totam providentiam supponitur.

2. *Alterum, quod ut certum proponitur.* — *In quo sita sit difficultas.* — Secundo est certum, voluntatem divinam circa illa duo mala, culpæ et pœnæ, ita se habere, ut malum culpæ per se et directe nullo modo velit, quia hoc pugnat cum bonitate ejus, quod est de fide

certum, ut latius tractavi in lib. 2, de Auxiliis. Malum autem pœnæ directe vult Deus, non tamen ex se illud vult, sed ex ratione justitiæ, supposita culpa, ut sæpe dictum est. Quamvis autem Deus non velit malum culpæ, permittit tamen illud. Videndum ergo superest, quos actus voluntatis habeat Deus, tam circa mala pœnæ, quam circa mala culpæ, quæ in reprobis futura sunt.

3. *Opinio Aureoli.* — Potest autem hoc loco imprimis referri opinio Aureoli in 1, d. 41, art. 3, dicentis, Deum non habere aliquem proprium actum voluntatis suæ circa malum reprobi, sed quidquid Deo attribuitur tanquam volenti, vel nolenti tale malum, solum per metaphoram tribui : quia ita se habet in exterioribus effectibus, ac si vellet illud. Quod ex parte secutus est Durandus, in 4, d. 17, q. 7, dicens, in Deo non esse propriam displicentiam peccati, neque iram contra peccatorem. Et videntur fundari, quia hi actus circa malum includunt imperfectionem. Veruntamen, licet de quibusdam actibus in specie dubitari possit, an secundum proprietatem in Deo inveniatur, ut sunt, verbi gratia, odium, aut ira, de quibus infra aliquid attingemus, tamen de actu voluntatis absolute negari non potest, quin Deus proprie et sine metaphora habeat aliquem actum voluntatis circa reprobum. Nam ut minimum habet voluntatem efficacem et absolutam privandi illum beatitudine et puniendi æterna pœna, saltem post prævisa ejus peccata, quia hic effectus causatur a Deo in tempore : ergo voluit illum ex æternitate. Item ille actus nullam omnino includit imperfectionem, sed potius habet perfectionem justitiæ vindicativæ. De hoc ergo actu dubitari non potest. An vero habeat etiam alios, et quo ordine rationis, dicendum jam est.

4. *Secunda opinio.* — *Fundamentum stabilitur.* — Est igitur secunda opinio Scoti in 1, dist. 41, circa finem, dicentis, Deum in primo et secundo signo, in quo voluit prædestinatis et gloriam ut finem et gratiam efficacem ut medium, circa reprobos mere negative se habuisse. Ubi consequenter significat, nullum actum positivum voluntatis circa illos habuisse, donec prævisio peccato, voluit illos punire. Et hoc sensu distinguit duas reprobationes, negativam, quæ antecedit præscientiam peccati et positivam, quæ subsequitur. Fundamentum illius est : quia Deus in primo signo, verbi gratia, non habuit voluntatem dandi reprobis gloriam, alias essent electi : nec etiam voluit illos privare gloria, quia hoc non vult

ex se, ut supra probatum est: ergo mere negative se habuit. Neque hoc censetur inconveniens in uno signo æternitatis. Quando enim dicitur divina voluntas, non manere quasi suspensa, ita ut nihil statuatur de aliquibus effectibus, an sint vel non sint futuri, intelligendum, id est, secundum realem durationem æternitatis. Hoc autem modo in præsentem non manet suspensa Dei voluntas: quia in posteriori signo ex æternitate habuit voluntatem non dandi beatitudinem his hominibus, in priori autem signo præscindere ab utroque actu, non est inconveniens. Hanc opinionem Scoti aliqui moderni impugnant, existimo etiam in vero sensu fuisse locutum.

5. *Scoti sententia explanatur.*—Et imprimis ibi non negat, in illo primo signo habuisse Deum circa reprobos voluntatem illam antecedentem et simplicem salvandi illos, quam aliis locis admittit, ut supra vidimus: sed solum agit de voluntate efficaci dandi, vel tollendi gloriam, et quoad hanc convincit ratio facta, neutram habuisse Deum circa reprobos in illo signo. Secundo probabilius censeo, DEUM in illo signo ita non elegerisse reprobos ad gloriam, ut positivum actum voluntatis habuerit non eligendi illos, seu volendi non eligere: quod non latuit Scotum. Nam in 1, d. 47, expresse ponit hunc actum sub probabilitate: vocat tamen illum reflexum. Unde cum alibi ait, negative se habuisse Deum, intelligit quoad actus directos, tamen hæc ipsa negatio volita est per actum reflexum. Ratio huius est, quia licet voluntas possit non velle hoc, aut illud, per solam suspensionem actus, ut in nobis philosophi admittunt, tamen tunc illa omissio seu carentia actus est tantum virtute, seu interpretative voluntaria, quia scilicet voluntas potest velle et non vult cum advertentia. Si autem accedat voluntas positiva non agendi, vel non eligendi, jam illa omissio erit directe et formaliter voluntaria. At hic modus agendi, vel non agendi ex se perfectior est. Ergo probabilius est ita se gerere Deum in non eligendis reprobis. Maxime, quia illo actu infinito voluntatis suæ potest Deus formaliter et expresse hanc negationem velle, sine ulla mutatione, vel additione, sed eodem modo, quo vult cætera.

6. Tertio dicendum est, non præparasse Deum his hominibus illam specialem providentiam gratiæ, quam prædestinatis confert, ac proinde ante præscientiam absolutam futurorum peccatorum actualium non elegerisse illos ad gratiam congruam, et hanc ipsam negatio-

nem actu positivo voluisse. Probatur quia quod Deus in tempore non donat, in æternitate non præparat: his autem hominibus non dat in tempore hanc specialem providentiam, ut supponimus, ergo neque illam ex æternitate præparavit. Rursus, quod Deus in tempore non facit, ab æterno voluit non facere, non solum per carentiam actus, sed etiam per directum voluntarium, ex ratione supra facta: ergo hanc etiam voluntatem habuit Deus circa hos homines. At hæc voluntas non supponit necessario culpam ex parte hominis, quia non est voluntas puniens, sed cujusdam generalis providentiæ gratiæ: ergo non est necesse, ut supponat præscientiam absolutam futurorum, ergo habuit illam Deus in illo priori signo post voluntatem non præeligendi eosdem homines ad gloriam.

7. *Aliquorum placitum.*—*Hæc sententia censetur probabilis.*—Aliqui tamen existimant, non habuisse Deum hanc voluntatem, donec prævidit peccatum Adæ, quod est probabile, maxime propter sententiam Augustini, de qua infra. Non est tamen fundanda hæc sententia in hoc, quod peccatum sit ratio, vel conditio necessaria ad talem voluntatem: nam in angelis non prædestinatis habuit Deus similem voluntatem, absque præcognitione alicujus peccati. Sufficiens ergo ratio ad hanc voluntatem est, quod Deus nulli debet gratiam suam et potest eam distribuere prout voluerit. Nec sola voluntas finis obligabat ad majorem gratiam conferendam, ut ex dictis in superiori libro constat. Supposita ergo illa sententia, ratio ejus sumenda est ex modo providentiæ, quam Deus habere voluit cum hominibus. Nam ante prævisum originale peccatum, in providentiæ gratiæ ordinaria nullum fecit discrimen, sed omnibus sufficienter providit per justitiam originalem, ejus tamen amissione prævisa, electis ad gloriam voluit dare specialem gratiam congruam: aliis vero eam noluit præparare.

8. *Quoddam notatu dignum.*—Est tamen in hoc caute observandum, cum dicimus voluisse Deum non dare congruam gratiam, non esse intelligendum, directe voluisse, ut illa gratia, quam dat, non sit congrua, quia hoc vel ad culpam hominis pertinet, scilicet ad malum usum gratiæ et resistentiæ liberi arbitrii, vel certe in parvulis (extendendo ad illos locutionem) pertinet ad impedimentum salutis: neutrum autem Deus directe vult, aut intendit, ut supra dictum est. Duo ergo includuntur in illa voluntate. Unum est: quod licet

Deus prævideat alias gratias futuras esse congruas his hominibus, si eis darentur, nihilominus eas dare non vult, quia eas non debet et secundum communem providentiæ modum, quem immutare non vult, non se offert occasio illas tribuendi. Aliud est, quod prævidet Deus gratias ordinario cursu, ut tali modo conferendas illis hominibus, non esse futuras illis congruas, et nihilominus illas tantum dare vult et reliquum defectum permittit. Atque in his actibus continetur reprobatio, quæ dici solet negativa et commode diceretur non prædestinatio, quia per eam Deus nondum excludit hominem, sed tantum illum non specialiter eligit ad gloriam, vel gratiam.

9. *Explicatur locus Pauli.*—De hac reprobatione intelligendus est locus Pauli, quem supra in hunc locum remisi ad Rom. 9. *Esau autem odio habui.* Nam ibi odium non significat proprium et formale odium, de quo dicitur Sapient. 10. *Nihil odisti eorum, quæ fecisti:* quia hoc modo impossibile est, ut Deus odio habeat suam creaturam, præsertim antequam aliquid mali culpæ in ea prævideat, ut in eo loco Pauli supponitur, juxta expositionem superius datam. In illis ergo verbis odium nihil aliud significat, quam voluntariam carentiam illius amoris specialis, quo Deus persecutus est Jacob et prædestinatos. Hoc enim solet hæc vox sæpe significare in Scriptura Luc. 14. *Qui non odit patrem suum aut matrem, etc.* id est, qui non illos minus amat, quam me. Sicut etiam Deus dicitur obdurare, solum quia non specialiter miseretur, ut dixit Augustinus 1, ad Simplic., quæst. 2. Verum est, Augustinum aliquando exponere illum locum de odio vindicativæ justitiæ propter peccatum originale, quod dicit fuisse prævisum in Jacob et Esau: quia Paulus solum dicit: *Antequam quidquam boni, aut mali egissent, non antequam quidquam mali contraxissent.* Quæ expositio est probabilis, sed non necessaria, ut latius videbimus capite septimo.

10. *Difficultas manet in verbis Pauli.*—*Respondetur.*—Sed adhuc manet difficultas in aliis verbis Pauli supra etiam relictis: *In hoc excitavi te, ut ostendam potentiam meam. Et, si Deus volens ostendere iram, etc.* Nam ex his videtur colligi, ante dictam reprobationem negativam, habuisse Deum intentionem alicujus mali circa hos homines. Respondetur nihilominus Deum non habuisse talem intentionem, neque hanc colligi ex verbis Pauli, sed potius oppositum, ut patet ex illis verbis. *Sustinuit in multa patientia vasa iræ.* Prius

ergo supponit, homines se fecisse vasa iniquitatis: et Deum expectasse illos. Ubi etiam adjungendum est illud ad Rom. 2. *Ignoras, quia benignitas Dei ad poenitentiam te adducit.* Non ergo sustinuit, ut puniret, sed ut parceret: videns autem homines impenitentia sua thesaurizare sibi iram, tandem voluit illos punire. Unde illa particula, *ut*, in eo loco non significat causam finalem, sed solam consecutionemposito alio. Quod est frequens in Scriptura, quando circumstantia loci et materiæ id postulat, Joan. 10. *Ut qui vident, cæci fiant.* Et Isaia 6, ac Luc. 8, *ut videntes non videant, etc.* Et hæc est expositio communis Patrum ad dicta loca Pauli.

11. Ultimo, post dictam reprobationem negativam subsecuta est ordine rationis reprobatio positiva, quæ in tribus actibus contineri videtur. Primus est absolute præscientiæ, qua Deus prævidit peccatum illud, vel peccata futura in talibus hominibus usque ad finem vitæ, de qua nihil novum addendum occurrit. Secundus actus est etiam intellectus et consistit in judicio practico, et quasi sententia Dei finali, qua decernit Deus, hunc hominem esse dignum, qui excludatur a Regno et puniatur æterna pœna condigna. Nam stantibus legibus divinæ justitiæ et posita prædicta præscientia, naturaliter sequitur hoc judicium, quod etiam necessarium est, ut voluntas recte velle possit. Et in hoc actu ponunt aliqui reprobationem positivam, quia secundum legem ordinariam ex vi illius homo infallibiliter damnabitur et est probabile. Tamen, quia effectus Dei non est simpliciter futurus, donec Deus illum velit, et quia non obstante illo judicio, posset Deus de potentia absoluta non punire hominem: ideo ad complementum reprobationis necessarius est tertius actus, qui est voluntas absoluta damnandi reprobum, qui est potissimus actus vindicativæ justitiæ.

12. *Dubium.*—*Opinio.*—*Alia opinio.*—*Eligitur opinio.*—De hac autem voluntate dubitari solet, an sit verum et proprium odium Dei circa tales homines. D. Thomas 1, contra Gentiles, cap. 99, generaliter credit non esse odium proprium, sed metaphoricum. Alii vero contendunt esse proprium odium, quia est voluntas mali, ut vere malum est talis pœnæ. Existimo tamen rem pertinere ad modum loquendi. Placetque quod D. Thomas, ait 1, p. q. 20, art. 2, illud non esse odium hominis, quia non est ex displicentia ipsius hominis, vel natura ejus, esse tamen odium peccatoris, ut peccator est, ex contraria ratione.

13. *Aliud dubium.* — *Placet posterior modus loquendi.* — Simili modo dubitari solet, cum Paulus vocet sæpe hunc actum *iram Dei*, an illa appellatio propria sit, vel metaphorica. Nam Lactantius, libro de Ira Dei, ex professo contendit, Deum habere veram et propriam iram in peccatores. Quia ira nihil aliud est, quam appetitus vindictæ ob læsionem, vel injuriam ab alio illatam. Divus Thomas autem 1 p., q. 20, art. 1, ad 4, dicit, iram non proprie Deo attribui, quia supponit tristitiam, juxta illud Aristoteles 2, Rhetoricor, cap. 2 et 4: *Qui irascitur, dolet.* Et hæc sententia est magis recepta: quia ira etiam in nobis non fit sine aliqua animi commotione. Differentia vero etiam est in vocis significatione. Quia tamen hæc accipienda est ex communi usu, ideo placet posterior locutio. Dummodo admittamus, iram non ita duci metaphorice de Deo, sicut tristitiam, pœnitentiam et similes. Nam tristitia neque est in Deo, nec significat actum, qui in Deo sit, sed effectum aliquem similem illi, qui in nobis oriri solet ex tristitia. Per iram vero significamus aliquem proprium actum DEI habentem convenientiam analogam cum ira hominis in eo, quod est intrinsecum illi, scilicet, in appetitu vindictæ. Solumque differt, quod in Deo non habet illam causam, quam habet in nobis, scilicet tristitiam: et quia ex vi illius vocis significatur ille actus sub denominatione a tali causa, ideo quantum ad hoc dicitur actus ille non esse propria ira, sed propria vindicta.

CAPUT V.

REPROBATIONIS NEGATIVÆ NON DARI CAUSAM EX PARTE HOMINIS PRÆSCITI.

1. *Error Manichæorum.* — Explicata natura reprobationis, breviter dicendum est de causis et effectibus ejus. Constat autem ex his, quæ de prædestinatione diximus, hic solum tractare de causa ex parte hominis, per quam sibi aliquo modo meruerit reprobationem suam, obiter vero etiam dicemus de causa ex parte DEI. Omitto autem imprimis errorem Manichæorum, qui in quoddam principium summe malum referebant totam causam eorum hominum, qui damnantur: et Priscilianistarum, qui hoc tribuebant fato et cuidam naturali necessitati: item Calvinii et sequacium, qui ita hoc tribuunt voluntati divinæ, ut illam faciant primam causam et radicem totius culpæ et perditionis reproborum. Contra hos enim er-

rores aliis locis ex professo disputatur: et videri possunt, quæ diximus in libro primo et secundo de Auxiliis.

2. *Opinio negans.* — Inter Catholicos ergo multi negarunt dari causam reprobationis ex parte hominis. Hujus opinionis videtur esse D. Thomas, 1 p., q. 23, art. 5, nam in solut., ad 3, videtur in hoc æquiparare reprobationem prædestinationi. Idem tenet Ferrariensis 3, contra Gentes, cap. 161, Durandus in 1, dist. 41, q. 2, præsertim num. 14, Gregorius, art. 2, conclus. 4 et 5, Marsilius, quæst. 41, art. 2, Driedo in Concordia, 1 p., cap. 3, Adamus ad Rom. 9, et multi ex modernis scriptoribus. Fundamentum est, locus satis tractatus ad Rom. 9. Et ratio, quæ ex dictis de prædestinatione sumitur, est. Nam si daretur causa reprobationis ex parte hominis, esset in libera potestate ejus reprobari et non reprobari: ergo in eadem potestate esset prædestinari et non prædestinari: nam hæc duo immediata esse censentur: omnes enim, qui non reprobantur, prædestinantur: ergo posset homo esse causa suæ prædestinationis, nimirum, existens causa suæ non reprobationis. Additur etiam alia ratio, quia homo non est causa primi effectus reprobationis, vel permissionis peccati, vel negationis auxilii congrui: ergo non est causa totius reprobationis, atque adeo nec reprobationis, simpliciter et absolute.

2. *Secunda sententia extreme contraria.* — Alii fuerunt in sententia extreme contraria, scilicet dari ex parte hominis causam totius reprobationis, etiam quoad negationem prædestinationis. Hanc tenent omnes auctores, qui affirmant dari in prædestinatis causam suæ prædestinationis, ut sunt Henricus, Ocham, Gabriel et alii: loquunturque consequenter. Qui putant Deum voluntate sua non fecisse discretionem electionis inter homines ex se æquales, sed eos elegisse ad gloriam, quos aliquo modo magis dispositos præscivit: ergo e contrario aliquos reliquit propter aliquam causam ex parte illorum, quæ fuerit vel illorum culpa, vel carentia illius dispositionis.

4. *Media opinio.* — Aliqui vero, præsertim ex modernis auctoribus, admittunt causam reprobationis, quamvis prædestinationis negent et illam esse dicunt originale peccatum. Quia illud ex se fuit sufficiens causa derelictionis divinæ: ergo quos Deus deseruit, propter hanc causam deseruit, quamvis multos alios habentes eandem causam deserere noluerit, quod in illis misericordiæ divinæ tribuendum est, in aliis vero justo judicio. Atque ita absolute da-

tur causa reprobationis in his, qui deseruntur, quamvis comparationis non detur, scilicet, cur hi potius quam illi deserantur. Et hoc modo interpretantur sententiam divi Thomæ et putant etiam esse divi Augustini: quia multis in locis videtur ita loqui de separatione electorum ex massa perditionis per misericordiam, et derelictionis aliorum in suo lapsu per judicium.

5. *Prima conclusio.* — Suppositis autem principiis a nobis jam traditis resolutio hujus quæstionis facilis est: Aliter enim loquendum est de causa reprobationis positivæ, et aliter de causa non prædestinationis, seu reprobationis negativæ: de hæc ergo posteriori nunc agimus, de alia in sequenti capite dicemus. Dico itaque primo, ex parte reprobati nullam dari causam reprobationis negativæ, nec rationem voluntatis Dei de non præeligenda tali persona efficaciter ad gloriam. Quoad hoc verum habet prima sententia, quam etiam sequuntur Scotus et alii. Recteque fundatur in loco Pauli ad Rom. 9: *Antequam quidquam, etc.*, usque ad illud: *Esau autem odio habui*, cum expositione superius a nobis data. Et juxta hanc assertionem intelligitur illa admiratio Augustini: *Cur hunc trahat, et illum non trahat, noli judicare, etc.*, tract. 26, in Joan.; et Epist. 163: *Cur hunc liberet et non illum.* Et de Corrept. et Gratia, cap. 8 et 13. Nam si respiciamus ad hos effectus in executione, videtur dari causa ex parte hominum. Et ideo aliqui non moventur hac admiratione Augustini, nam ille trahitur, quia Deo movetur, et ipse se moveri sinit, alter vero non trahitur, quia licet a Deo moveatur, ipse resistit. Tamen, licet hoc sit verum in executione, nihilominus respiciendo ad præparationem et præelectionem Dei, magis habet admirationem, quod hunc potius, quam illum præelegerit, cujus rei nullam causam Augustini in hominibus invenit. Quam intelligentiam docte notavit Soto, lib. 1, de Natura et Gratia, cap. 15.

6. *Objectio.* — *Enervatur.* — *Secunda objectio.* — *Responsum redditur.* — Dices, hinc solum probari, non dari causam comparationis unius præ alio, non tamen absolute non dari causam non electionis. Respondeo, hoc convincendum esse, adjuncta ratione. Quia in eo signo, in quo prædestinati fuerunt electi, non habebant culpam ullam a Deo prævisam: ergo et reliqui, qui non fuerunt electi, non habebant culpam prævisam in eo signo, in quo electi non sunt: ergo ex parte sua non habuerunt causam suæ non electionis. Prima conse-

quentia patet, quia in eo signo, in quo facta est discretio inter illos, erant illi æquales inter se, ut probat etiam exemplum Pauli de figulo et luto. Et confirmatur aperte in angelis, in quibus nulla culpa præcessit ante divinam permissionem, et a fortiori, neque ante voluntatem non eligendi ad gloriam; de hominibus autem possent aliter sentire qui putant electionem prædestinatorum factam esse post prævisum originale peccatum, ut statim in simili dicemus, nos autem supra ostendimus etiam hominum electionem factam esse ante prævisum originale peccatum: ergo etiam in hominibus nulla fuit supposita culpa in eo signo, in quo Deus voluit hos eligere, et non alios. Secunda vero consequentia patet: quia ex parte hominum, vel angelorum nulla potest cogitari causa seu ratio talis voluntatis divinæ præter culpam. Dicit aliquis, sufficientem causam esse, quod in tali creatura nulla est ratio, ob quam Deus debeat illam eligere. Respondeo, hic non esse sermonem de hujusmodi ratione negativa, sed de causa aliqua morali, quæ ex parte creaturæ addita sit et possit movere DEUM ad talem volitionem. Præsertim, quia Deus neminem eligit, eo quod teneatur, aut quia creaturæ ob suam capacitatem naturalem debeatur talis electio: ubi autem affirmatio non est causa affirmationis, neque opposita negatio potest proprie dici causa negationis.

7. *Ex verbis D. Prosperii objectio.* — *Mens Prosperii explanatur.* — Contra hanc vero assertionem objici possunt verba Prosperii in responsione tertia, ad Gallos, ubi de reprobis sic loquitur: *Non necessitatem puniendi habuerunt, quia prædestinati non sunt, sed ideo non prædestinati, quia tales futuri ex voluntaria prævaricatione præsciti sunt.* Similia habet responsio septima. Dico tamen, usum esse termino negativo propositivo, ex contextu enim constat loqui de ipsa reprobatione positiva. Nam, quia illa semper conjuncta est cum negatione prædestinationis, ideo solet unum pro alio usurpari extra rigorosam disputationem.

8. *Secunda assertio.* — Hinc ulterius assero, necessarium non esse dari causam ex parte reprobi, ob quam Deus noluerit illi dari gratiam congruam, seu media in sua præscientia infallibilia ad obtinendam salutem. Hoc probari potest eodem discursu, quia nulla culpa necessario supponitur ex parte creaturæ ad hanc Dei voluntatem. Item, quia prima permissio peccati non potest habere causam ex parte reprobi, ut recte dicit prima opinio, et manifeste